

MIK MAK

EDITIE 05
WINTER
2018-2019

CLUBBLAD VOOR
MIKMAKERS

REPORTAGE:
OP PAD!

INTERVIEW
ALEX EN JOY

HELP DIEREN
IN DE WINTER

MAAK JE VRIENDEN LID

Vijf hele goede redenen waarom je vrienden en vriendinnen ook lid van MikMak moeten worden:

- 1 **OMDAT JIJ LID BENT. DUH...**
- 2 **ZE KRIJGEN EEN GAAF STARTERSPAKKET.**
- 3 **ZE KRIJGEN VIER KEER PER JAAR HET MIKMAK-CLUBBLAD.**
- 4 **ZE MOGEN GRATIS NAAR MIKMAK-EVENTS.**
- 5 **JULLIE ZITTEN GEZELLIG IN HETZELFDE TEAM!**

EN DE BUURT WORDT NATUURLIJK SCHONER!

Waar wacht je nog op? Ga naar www.mikmakkers.nl en meld je vrienden en vriendinnen aan. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen tussen de 5 en 12 jaar!

CLUBBLAD VOOR MIKMAKKERS

ZET MAAR IN JE AGENDA 4

REPORTAGE: 6
OP PAD MET MIKMAKKERS

INTERVIEW 8
MIKMAKKERSDAG 10

KORT NIEUWS 12

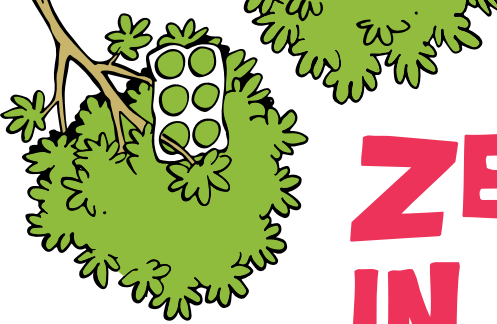
FABEL OF FEIT 13
GLASRECYCLING 14

MIKMAKKERS IN ACTIE! 16

WINTERDIEREN 18
VRIENDENBOEKJE 20
PUZZEL 22

Dit clubblad is speciaal voor alle leden van MikMak, de club voor kinderen tussen 5 en 12 jaar die de strijd aangaan met zwerfafval in hun buurt. Lid worden is gratis, kijk op www.mikmakkers.nl. De volgende uitgave verschijnt in maart 2019. Wil je per adres maar één clubblad ontvangen? Laat het ons weten: mikmak@oss.nl.

Redactie: Texterts • Ontwerp: Circa Twee • Drukwerk: Wihabo • Verspreiding: dePostBode
MikMak is een initiatief van de gemeente Oss • mikmak@oss.nl • tel. 14-0412

ZET MAAR IN JE AGENDA!

MIKMAK OPRUIMACTIE!

Doe je ook mee met onze opruimactie? Op 24 december gaan we met alle MikMakkers in het Osse centrum zwerfafval opruimen. Daarna gaan we gezellig schaatsen bij Winterland!

We verzamelen om 10.00 uur bij de metalen kerstboom op de Heuvel (in het Osse centrum). Knijpers en emmertjes regelen wij. Neem je zelf je pet, hesje en pasje mee? Als beloning krijgt iedereen een vrijkaartje voor de schaatsbaan (inclusief schaatsen). Wij trakteren op oliebollen en wat lekkers te drinken!

WINTERROUTE OSJE

Osje heeft een eigen wandelroute. Heb jij die al eens gelopen? In het bos staan overal palen met nummers, zodat je de weg niet kwijtraakt. En bij iedere paal kun je een leuke opdracht doen. Of je krijgt een interessant weetje. Halverwege de route is er een picknickplaats met een grote uitkijktoren. En ook in de winter is deze route erg mooi om te lopen!

De wandelroute start bij Hoessenboslaan 51 in Berghem, en is 1,5 kilometer lang.

DUIK JE MEE?

De Nieuwjaarsduik komt er weer aan.... durf jij het aan? Kom dan op 1 januari naar de Geffense Plas en ren samen met andere dappere kinderen en volwassenen (als ze durven...) het koude water in!

Ook buiten de schoonmaakacties kun je gezellig een keer komen schaatsen bij Winterland: van 12 december tot en met 6 januari. Tot snel!

GELUKKIG NIEUWJAAR!

2018 loopt alweer ten einde. Ons goede voornemen voor het nieuwe jaar? Een nog schonere buurt natuurlijk! Dat doen we graag met jullie samen. Fijne feestdagen en een schoon 2019 gewenst!

VUURWERK OPRUIMEN

Heb jij ook zo'n zin in Oudejaarsavond? Met oliebollen, lekker drinken en natuurlijk vuurwerk. Maar veel van dat vuurwerk komt op straat terecht. En dat is natuurlijk niet goed voor de natuur. Daarom is het belangrijk dat we dit afval samen opruimen. Doe daarom mee met het Nieuwjaarsvegen! Op 1 januari om 12.00 uur maken we met z'n allen de straten weer schoon. (Maar je kunt natuurlijk ook op een ander moment opruimen!)

Lever je volle vuurwerkzak in bij Winterland. Je ontvangt dan een vrijkaartje. Meer zakken nodig? Deze kun je ophalen bij de kassa van Winterland.

1 JANUARI

OP PAD!

Het is best fris buiten, maar de zon schijnt. Dus: jas aan, pet op en knijpers pakken. Pim (9 jaar), Guus (6 jaar) en Ties (3 jaar) gaan MikMakken!

Meestal zijn ze met z'n vijven, maar Tim en Luuk konden vandaag niet. En dus gaan we met een wat kleiner groepje op pad. Pim loopt voorop met de emmer. En Guus rent rond met zijn knijper. Wat ligt er weer veel afval! Ties loopt mee aan de hand van mama. Hij heeft de andere knijper gekregen, maar het is wel lastig om daar het afval mee op te rapen. Dan maar met de hand. Dat gaat toch net zo goed?

Op de dijk

We lopen naar de dijk, waar het groepje altijd naartoe gaat. De jongens rapen van alles op: sigaretten, blikjes, plastic, noem maar op. "We hebben zelfs een keer een melkpak gevonden", vertelt Pim.

Guus komt aangerend. "Kijk: hier lag een riem in de berm!" "Doe hem in mijn emmer!" roept Ties naar hem.

Er ligt altijd veel afval in de berm, zegt Pim. "De fietsers gooien zoveel weg. Dat zijn vooral kinderen van de middelbare school. Daarom ruimen we hier altijd op."

De jongens balen er wel van dat mensen zoveel afval op straat gooien. "Dat is helemaal niet goed", vertelt Pim. Maar om er iets van te zeggen, dat vindt hij wel spannend. Guus niet. "Ik zou gewoon zeggen dat ze het niet moeten doen!"

Boodschap

Voor andere mensen hebben Pim en Guus nog wel een boodschap. "Je moet gewoon samen de natuur netjes houden. Dus ga eens opruimen. Dat doen wij toch ook gewoon, ook al hebben we er niet altijd zin in. En als we met veel kinderen gaan opruimen, dan is het echt niet zoveel werk."

Gezellig!

Het is een gezellige boel. De jongens vinden het leuk om over de dijk te lopen met hun knijpers. Guus: "Het is vooral leuk om te grijpen. Ook is het natuurlijk goed voor de natuur als we opruimen. En voor ons dorp!" Daar is Pim het mee eens. "Maar ik ga alleen als het mooi weer is, hoor. Als het regent, is het niet leuk om op te ruimen." En Ties? Die vindt het reuzegezellig dat hij met zijn grote broers mee mag.

"JE MOET GEWOON SAMEN DE NATUUR NETJES HOUDEN"

ZWERFAFVAL OPRAPEN? HOND JOY DOET MEE!

Alle MikMakkers ruimen zwerfafval op van de straat. Maar wist je dat ook dieren dat kunnen? Hond Joy ruimt plastic flesjes, blikjes en drinkpakjes op. Zij doet dus gezellig met jullie mee! En daar is haar baas Alex van Eck heel trots op.

WAAROM BEN JE ZWERFAFVAL GAAN RAPEN?

Ik ergerde me altijd aan zwerfafval tijdens het uitlaten van Joy. Maar ik stapte er gewoon overheen. En dat is eigenlijk helemaal niet goed, natuurlijk. Ik wilde daarom het goede voorbeeld geven. En ik wilde mensen op een leuke en aabare manier bewust maken van het zwerfafval in hun omgeving. Daarom ben ik samen met Joy gaan opruimen.

HOE HEB JE JOY GELEERD OM FLESJES OP TE RAPEN?

Eigenlijk heb ik een soort verstoppertje gedaan. Ik stopte wat brokjes in een plastic flesje. Die gooide ik dan samen weg. En als Joy ze terugbracht, kreeg ze de brokjes. Dat vond ze al snel zo leuk, dat ik geen brokjes meer in de flesjes hoefde te doen. Ze ging zelf flesjes zoeken en bracht ze dan naar mij.

WANNEER RUIMEN JULLIE OP?

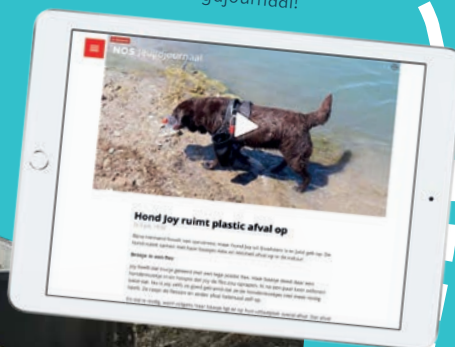
We ruimen iedere keer wat op als ik Joy uitlaat. Dat is dus vier keer per dag! Daarnaast gaan we in het weekend langer zoeken naar afval. Dan gaan we er echt op uit. Die dagen komen we met wel drie of vier vuilniszakken vol zwerfafval thuis.

IS JOY DE ENIGE HOND DIE DIT DOET?

Nee, gelukkig niet! Steeds meer honden leren om, net als Joy, zwerfafval op te ruimen. Op dit moment zijn er tweehonderd honden die meedoen. En ik hoop natuurlijk dat dat er nog veel meer worden!

Alex en Joy waren zelfs
op het Jeugdjournaal!

EN NU JIJ... EN JE HOND NATUURLIJK!

Heb je zelf een hond? Dan kunnen jullie samen op pad! Het enige wat je nodig hebt, is een plastic flesje en wat geduld. En koop zo'n flesje niet, maar zoek het gewoon in de natuur. Als je wat brokjes in het flesje doet, kun je je hond leren 'apporteren'. Als hij het flesje terugbrengt, geef je hem de brokjes die erin zitten, net als Alex. Als je dat vaak genoeg oefent, gaat hij ook flesjes zonder brokjes erin oppakken. Gezellig toch, dan kun je samen zwerfafval gaan opruimen in jullie buurt!

"EIGENLIJK HEB IK EEN SOORT
VERSTOPPERTJE GEDAAN"

MIKMAKKERSDAG! WAT WAS HET WEER GEZELLIG!

OP 6 OKTOBER WAS HET WEER MIKMAKKERSDAG. IN HET STADION VAN TOP OSS BELEEFDEN WE EEN GEWELDIGE MIDDAG!

Eigenlijk begon het de avond van tevoren al: alle MikMakkers mochten met hun papa's, mama's, broertjes en zusjes naar een echte voetbalwedstrijd. TOP Oss tegen Jong FC Utrecht. Vooraf mochten ze zelfs het veld op om in de line-up te staan. En daarna juichten ze van de tribune de teams toe (vooral TOP Oss natuurlijk). Wat was het spannend! Maar TOP Oss won met 2-1.

De volgende dag lag het stadion nog vol met troep. Dat hebben we met z'n allen samen opgeruimd. Zo was de tribune weer mooi schoon, en waren wij allemaal opgewarmd om met de MikMakkersdag te beginnen.

AFTERMOVIE

Heb jij de aftermovie al gezien?
Snel kijken! Hij staat op:

www.mikmakkers.nl/mikmakkersdag-aftermovie/

ER WAREN ALLERLEI DINGEN TE DOEN:

- Er was een echte stormbaan waar de MikMakkers overheen konden klauteren.
- Met bamboe werden prachtige kunstwerken gebouwd.
- Er was hockeyfootpool, waar de MikMakkers tegen elkaar streden.
- Alle kinderen konden de klimwand beklimmen. Ben jij tot bovenaan gekomen?
- Op de smoothie fietsen konden MikMakkers hun eigen smoothie bij elkaar trappen.

Toen we wat lekkers gegeten hadden, was de dag helaas alweer voorbij. Wij vonden het erg gezellig dat jullie er waren. Komen jullie de volgende keer weer?

Het Sport Expertise Centrum maakte er een superleuke, supersportieve, supergezellige middag van!

WEG MET PLASTIC!

Plastic borden en bekertjes. Rietjes. Ballonstokjes... Je komt ze vast weleens tegen bij het opruimen van zwerfafval. Die horen niet in de natuur thuis. De Europese Commissie wil deze plastic wegwerpartikelen daarom gaan verbieden. Zo willen we voorkomen dat zwerfafval in het milieu terecht komt. Goed, toch? Want voorkómen dat afval gemaakt wordt, is natuurlijk nog beter dan het moeten opruimen.

DE TOP 10

Ben jij deze producten al eens tegengekomen tijdens het MikMakken?

FLESJES

CHIPSZAKKEN

BEKERS

KAUWGOM

SIGARETTENPEUKEN

PLASTIC TASJES

DOPPEN

SNOEPVERPAKKINGEN

BALLONSTOKJES

VERPAKKINGEN VAN VOEDSEL

GREEN JUNKIES

Het stofje CO2 zorgt ervoor dat de aarde opwarmt. En dat is natuurlijk niet goed! Daarom worden nu in Nederland op verschillende plekken 'green junkies' neergezet. Dat zijn planten die CO2 uit de lucht filteren. Ze staan bijvoorbeeld langs de weg, zoals langs de Heihoeksingel in Oss. De CO2 die de auto's uitstoten, haalt het plantje daar uit de lucht. Handig hè!

CO2... WAT IS DAT NOU WEER?

Je spreekt uit: cee-oo-twee. Maar je mag het ook koolstofdioxide of koolzuurgas noemen. Moeilijke woorden hè? Maar wel heel belangrijk, want deze stof is slecht voor de natuur. Toch maar onthouden dus...

FABEL OF FEIT?

Weet jij of deze weetjes echt waar zijn?

1. Als je glas naar de glasbak brengt, moet je het deksel eraf halen.
2. Nederlanders hebben gemiddeld drie telefoons in huis die ze niet gebruiken.
3. Een pak melk bestaat voor het grootste deel uit papier.
4. Het kan 25 jaar duren voordat kauwgom is afgebroken.
5. Alleen kleren die nog heel zijn, kunnen worden gerecycled.
6. Als je een herbruikbare waterfles gebruikt, bespaar je meer dan 150 plastic flesjes.

Antwoorden:

1. Nee hoor! Glas mag met deksel en al in de glasbak.
2. Dat is waar. Vraag maar eens na bij je ouders. Grote kans dat zij ook nog een oude telefoon in huis hebben.
3. Feit! 75 procent van het pak bestaat uit karton.
4. Dat is helaas waar. Reken maar eens uit hoe oud je bent voor je kauwgom is afgebroken.
5. Nee hoor! Ook oude handdoeken, kapotte T-shirts en broeken kunnen worden gerecycled.
6. Dat is waar, een herbruikbare fles staat gelijk aan 167 plastic flesjes. Weg met die plastic flesjes dus!

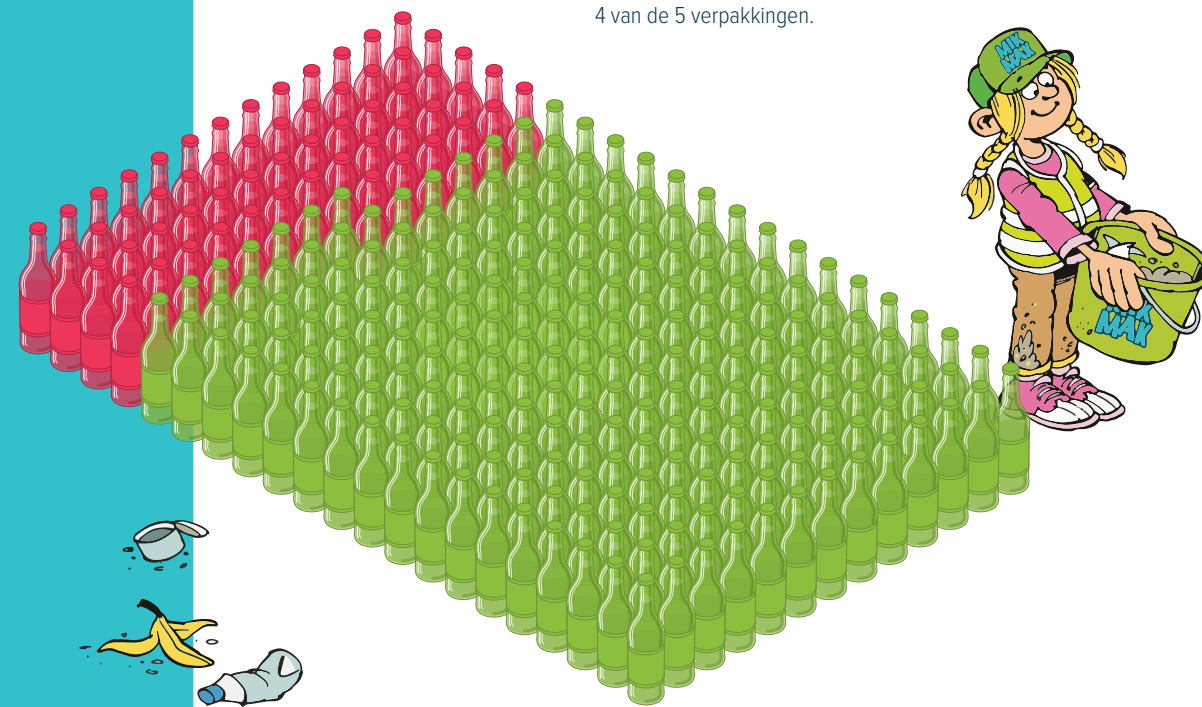
VAN JAMPOT NAAR BIERFLESJE DE KRINGLOOP VAN GLAS

Glas kun je helemaal recycelen. Een lege jampot is dus geen afval, maar wordt iets anders van glas. Een bierflesje bijvoorbeeld! Dat is natuurlijk heel goed voor het milieu. Maar daar moet heel wat voor gebeuren. Kijk je mee?

WIST JE DAT...

...in Nederland 79 procent van het glas gerecycled wordt? Dat zijn ongeveer 4 van de 5 verpakkingen.

WAT MAG ER IN DE GLASBAK?

In de glasbak kun je heel veel glazen verpakkingen doen. Bijvoorbeeld lege glazen flessen en potten. Of parfumflesjes en crème-potjes. Maar sommige producten mogen niet in de glasbak, zoals:

✗ GLOEILAMPEN

✗ THEEKOPJES

✗ VAZEN

✗ OVENSCHALEN

✗ GEBROKEN RUITEN

MIKMAKERS IN ACTIE!

WAT ZIJN JULLIE WEER DRUK BEZIG GEWEEST MET ZWERFAFVAL RAPEN! WE HEBBEN WEER EEN AANTAL MOOIE FOTO'S BINNENGEKREGEN.

Dankzij Ties, Noor en Kee is Oss weer een beetje schoner!

We krijgen niet alleen foto's binnen bij MikMak... Bekijk deze mooie tekening van Berry maar eens!

MAILEN MAAR!

Heb jij ook zo'n coole foto of mooie tekening van jou en je MikMak-vrienden? Stuur 'm naar mikmak@oss.nl. Wie weet sta jij dan wel in het volgende clubblad...

DAG VAN DE DUURZAAMHEID

Op 10 oktober was het weer de Dag van de duurzaamheid. En dit jaar was er een goede reden voor een extra feestje. Het was namelijk de tiende keer dat we deze dag vierden!

Op allerlei plekken kon je duurzaam winkelen. En zoals ieder jaar was er een voorleesactie. Leraren, burgemeesters, BN'ers... overal in het land lazen ze voor. Misschien is er bij jullie op school ook wel iemand langs geweest!

Vintageroute

In Oss was er een speciale Vintageroute. Een moeilijk woord: 'vintage'... Maar eigenlijk is het gewoon een mooi woord voor tweedehands. Vintage spullen zijn wat oudere spullen, zoals meubels en kleren, die mensen nu weer mooi vinden. En in plaats van die oude spullen weg te gooien, gebruiken mensen ze opnieuw. Hartstikke duurzaam dus!

Op pad met Meneer Gijs!

Daarnaast was er van alles te doen op de kinderboerderij. Kinderen konden hun eigen appelmoes maken. En samen met Meneer Gijs hebben we het park schoongemaakt. Wat een held hè, die Gijs!

Psst... Wil jij vaker meehelpen met opruimen op de kinderboerderij? Iedere laatste woensdag van de maand steken we samen de handen uit de mouwen. We verzamelen om 1 uur!

HELP DIEREN DE WINTER DOOR!

Brrr, koud! De winter is weer begonnen. Zelf doe je natuurlijk een dikke jas aan als je naar buiten gaat. En na een lange dag kruip je lekker onder een dekentje op de bank. Maar hoe komen dieren eigenlijk de winter door? Vaak redden ze zichzelf prima. Maar soms kun je ze een handje helpen.

Maak je eigen vetbol!

Als het buiten vriest, kun je vogels helpen door ze wat bij te voeren. Bijvoorbeeld met een vetbol. Een vetbol maken is helemaal niet zo moeilijk. Probeer het maar eens! De bol bestaat voor de helft uit een zadenmengsel. De andere helft is frituurvet (dit moet wel ongebruikt en ongezouten zijn).

- Smelt het frituurvet in een pan. Het vet moet warm zijn, maar niet heet.
- Doe hier het zadenmengsel bij en laat het mengsel afkoelen.
- Giet de brij in een vorm, zoals een melkpak of een theeglas.
- Leg er een stevige katoenen draad in.
- Als de vetbol gestold is, kun je deze buiten ophangen.

TIP

Als de vetbol moeilijk uit de vorm komt, kun je de vorm kort in heet water houden. Dan komt de vetbol makkelijk los!

Extra voeren

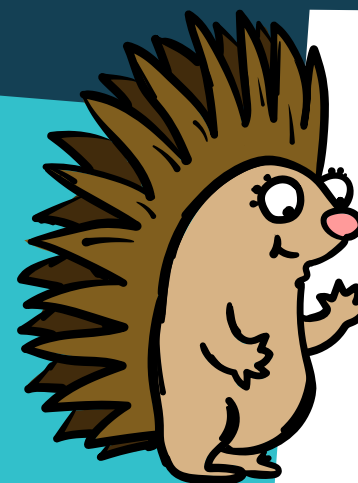
Eekhoorns leggen een wintervoorraad van nootjes aan. Deze nootjes verstoppen ze op allerlei plekken in je tuin. Bijvoorbeeld in een boomholte of in de grond. Maar als het echt vriest, kun je de eekhoorns helpen door ze wat bij te voeren.

Wel

- Ongezouten pinda's
- Zonnebloempitten
- Walnoten
- Rozijnen
- Hazelnoten

Niet!

- Gezouten noten
- Chips
- Melk
- Brood
- Koekjes

Tot in de lente!

Egels houden in de winter een winterslaap. Je kunt ze dus het beste helpen door voldoende slaapplekjes in je tuin te maken. Laat takken en afgestorven planten en bladeren bijvoorbeeld liggen. Of vraag je ouders of ze niet alle planten in hetzelfde jaar snoeien. Zo hou je voldoende beschutting over.

Egels eten in de winter niet, omdat ze slapen. Maar als het wat warmer is, kunnen ze wel wakker worden. Dus zie je een egel in de winter rondscharrelen in je tuin, dan kun je hem helpen door een schoteltje met water of kattenvoer buiten te zetten. Maar geef ze geen melk. Daar worden ze ziek van!

KENNISMAKEN MET MIKMAKKERS

WIE BEN IK?

NAAM: loek van den broek

LEEFTIJD: 7 jaar

WOONPLAATS: haren

LATER WORD IK: batman

MIJN GROOTSTE DROOM: een superheld worden

MIJN FAVORIETE

FILM

incredibles 2

TV-PROGRAMMA

cartoon network

BOEK

koat piraat

DIT EET IK HEEL GRAAG:

Friet

EN DIT LUST IK ECHT NIET:

boerenkool

HIER BEN IK FAN VAN:

batman

IK RIJ HET LIEFST SAMEN OP MET:

mijn zus Eva

HIER HEB IK VOOR HET LAATST OPGERUIMD:

op straat in haren

AFVAL OP STRAAT VIND IK:

vies

MIJN HOBBY'S:

gamen
Scouting
met de auto's spelen

MIJN LIEVELINGSVAK OP SCHOOL:

gym

DAAROM BEN IK MIKMAKKER

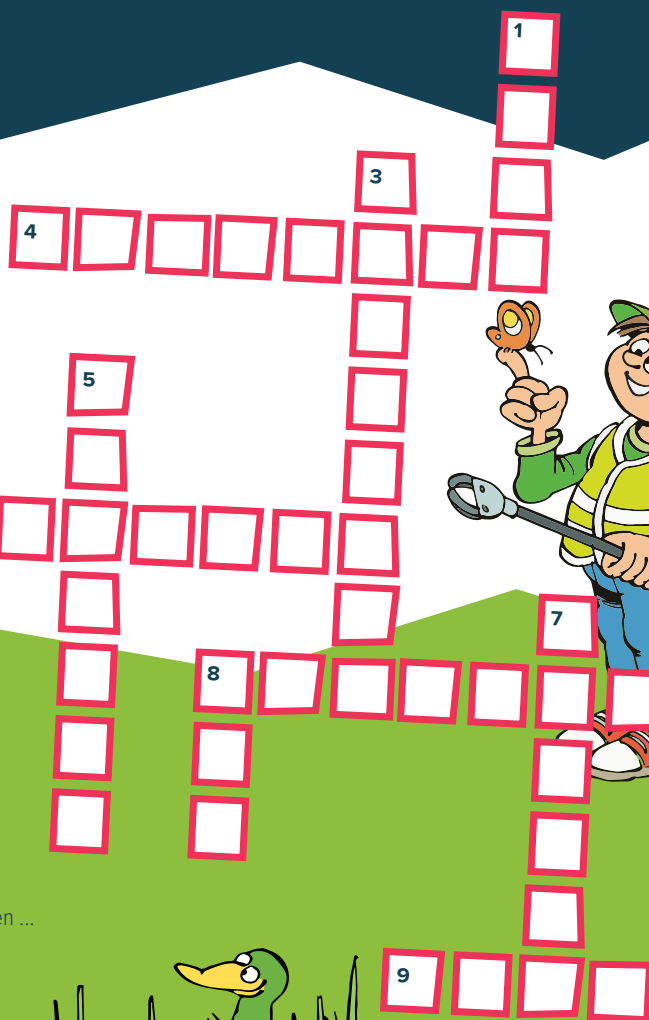
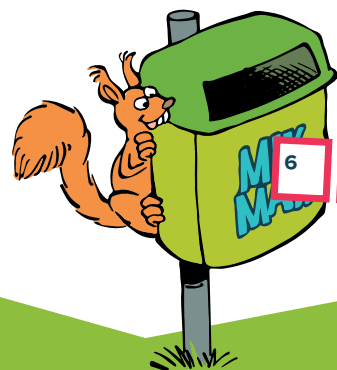
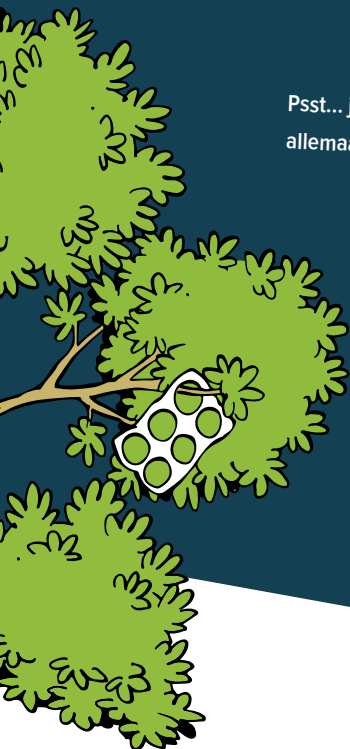
om dat ik het leuk vind

Psst... je kunt de antwoorden
allemaal in dit clubblad vinden!

PUZZEL

Wil je een bijzondere prijs winnen? Maak dan snel deze
puzzel! Vul de juiste antwoorden in en vraag je vader of
moeder om er een foto van te maken. Die kunnen jullie
sturen naar: mikmak@oss.nl. Misschien win je dan wel een
bezoekje van de vuilniswagen aan jouw klas! Uit alle goede
antwoorden trekken we één winnaar.

De winnaar van de vorige
puzzel is: **Evie van Aart**
(de oplossing was: Waterfles)

Horizontaal

4. Wat je in januari veel opruimt
6. Dit hoort niet in de natuur thuis
8. De plantjes die CO₂ uit de lucht halen, heten Green ...
9. Geef dit een egeltje niet!

Verticaal

1. Het vriendenboekje is deze keer ingevuld door ...
2. Wat eekhoorns in de winter verstoppen
3. Als je glas opnieuw gebruikt
5. Dit verbiedt de Europese Commissie
7. Wat je vogels in de winter kunt voeren
8. De naam van de hond die plastic opruimt

